

DEPARTEMENT
WERK &
SOCIALE
ECONOMIE

MAATWERK HANDHAVINGSKADER

Vlaamse Sociale Inspectie

Vlaamse
overheid

Op de agenda...

- Resultaten preventieve controleronde 2018
- Handhavingskader:
opdracht, werkwijze en bevoegdheden van VSI
- Sanctiekader Maatwerk

Situering

- Regelgeving MW vanaf 1-1-2019
- 2018: infosessies dienst SE
complementair: preventieve inspectieronde
- Doel:
 - werking van BW en SW in kaart brengen
 - hoe ver stonden ze t.o.v. de toekomstige regelgeving?
 - informeren, sensibiliseren, aansporen

Steekproef

- 78 ondernemingen in steekproef
gelijkmatig BW-SW + regionale spreiding
- Rapport obv stand van zaken op 1-11-2018: 67 inspecties
→ foto van ongeveer de helft van alle BW's + SW's
- Resterende: geen significante verschillen

Wat werd bekeken?

- Algemene zaken:
 - rechtsvorm VZW of VSO
 - min. 20 VTE
 - min. 65% (indicatief)
- Enclavewerking
- Begeleiding
 - organisatie ifv begeleidingsbehoefte
 - kwalificatie van de begeleiders

Wat werd bekeken? (2)

- POPs
- Sociale dienst
- Cumul met dienstencheques
- Doorstroom

Preventieve vaststellingen

- In 56 dossiers minstens 1 onregelmatigheid (83,6% van de 67 gecontroleerde MWB's)
- onregelmatigheid = een element in de werking van BW/SW dat (nog) niet beantwoordt aan de bepalingen van de (toen nog toekomstige) maatwerkregelgeving

Preventieve vaststellingen (2)

Aantal vastgestelde onregelmatigheden per MWB	Aantal MWB's in deze situatie
Geen	11
1	5
2	16
3	11
4	11
5	8
6	4
7	1

Preventieve vaststellingen (3)

- Vastgestelde onregelmatigheden naar elk betrokken MWB teruggekoppeld in de vorm van een waarschuwing
- Aflopend van “veel voorkomend” naar “een paar gevallen”:

Onregelmatigheid	Aantal keer vastgesteld
POPs niet (allemaal) geregistreerd bij VDAB	48
Begeleidingsgraad niet gerespecteerd	45
Geen POP opgesteld (of niet voor alle doelgroepwerknemers)	37

Preventieve vaststellingen (4)

Onregelmatigheid	Aantal keer vastgesteld
Begeleiders niet (allemaal) gekwalificeerd	25
POPs niet (allemaal) jaarlijks aangepast	18
Enclavewerking zonder overeenkomst of niet gemeld	10
Geen sociale dienst	9
Geen of onvoldoende begeleiding in enclave	8
Geen 65% doelgroepwerknemers	7
Cumul met dienstencheques	2

Persoonlijk ontwikkelingsplan (POP)

- 49 MWB's met onregelmatigheden

Onregelmatigheid	Aantal keer vastgesteld
Geen POP opgesteld (of niet voor alle doelgroepwerknemers)	37
POPs niet (allemaal) jaarlijks aangepast	18
POPs niet (allemaal) geregistreerd bij VDAB	48

- Remediëring meestal haalbaar tegen eind 2018
uitz. 9 MWB's waar niets of heel weinig in orde was

Begeleidingsgraad

Intensiteit	Bereikbaarheid vd werkvloerbegeleider	Opvolging vd taakuitvoering en bijsturing	Feedback vd werkvloerbegeleider aan de doelgroepwkn	Max. aantal dgwkn per begeleider
Laag	Bereikbaar	Dagelijks	Wekelijks	13
Gemiddeld	Permanent bereikbaar	Meermaals per dag	Dagelijks	10
Hoog	Permanent bereikbaar en beschikbaar	Permanent	Permanente bijsturing waar nodig	7

- Bij 45 MWB's onregelmatigheden ivm beschikbaarheid en verhouding begeleiding - aantal doelgroepwerknemers
- Bij 11 MWB's te weinig begeleiders op het geheel van de organisatie

Kwalificatie van de begeleiders

- Bij 25 MWB's: begeleiders die niet over de nodige kwalificatie of nuttige beroepservaring beschikken en evenmin de specifieke opleiding volgden of daarvoor ingeschreven zijn

Enclavewerking

- Geen actief onderzoek, enkel info obv gesprekken en voorgelegde documenten
- Actieve enclavewerking bij 26 van de bezochte MWB's (24 BW, 2 SW)
- Bij 10 hiervan: niet alle regels ivm enclaves nageleefd
- Meest voorkomend: niet melden bij dpt WSE
- 8 gevallen: geen of onvoldoende begeleiding vanuit het MWB

Sociale dienst

- Bij 9 MWB's onregelmatigheden:
 - ofwel geen sociale dienst
 - ofwel niet bemand door gepast personeel
(niet de juiste kwalificatie van “sociaal werker”, noch een
gelijkaardig diploma in (ortho)pedagogische of sociale
studierichting)

65%-norm

- Indicatief, op basis van een vereenvoudigde check
 - 7 MWB's halen dit percentage niet
-

Cumul met dienstencheques

- 2 MWB's (strijkateliers) lieten zich vergoeden met dienstencheques

Deze activiteiten werden vrijwillig stopgezet

⇒ vanaf 1-1-2019 in regel

Doorstroom

- Info obv losse bevraging \Rightarrow indicatief
- 1. **geen** echte **doorstroomwerking** : 21 MWB's (7 BW, 14 SW)
- 2. **sporadisch, uitzonderlijk** doorstroom : 26 MWB's (12 BW, 14 SW)
- 3. **“heel weinig”** doorstroom : 10 MWB's (5 BW, 5 SW)
- 4. **actieve inzet** op doorstroom : 10 MWB's (3 BW, 7 SW)
 - 6 van deze 10 : specifiek plan van aanpak
 - 3 van deze 10 : geregeld doorstroomtrajecten
- $1 + 2 = 70\%$ van de bezochte MWB's

Besluit

- Meest omvangrijke problemen:
POPs en begeleidingsgraad
- In 2de orde:
kwalificatie van de begeleiders en enclavewerking
- POP:
 - onontbeerlijk ikv correcte begeleiding
 - hét communicatie-instrument naar VDAB toe
 - ⇒ remediëring echt nodig

Besluit (2)

- Kwalificatie van begeleiders:
 - verbeterpunt bij relatief groot aantal MWB's ($> 1/3$)
- Enclavewerking:
 - nog te veel onregelmatigheden
 - risicovol ! (cfr. regelgevingen TBS en bemiddeling)

Besluit (3)

- Begeleidingsgraad:
 - er wordt niet steeds voldaan aan de begeleidingsnormen (7/10/13) volgens de toegekende begeleidingsgraad op persoonsniveau
 - start MW: dienstorder

Dienstorder

- Begeleidingsnorm: op organisatieniveau (per label)
- Werkwijze:
 - 1) Aantal doelgroepwerknemers = wkns met actieve WOP op het einde van het kwartaal voorafgaand aan controle (begrensd tot toegekend contingent)
 - 2) Aantal VTE wkns bepalen per begeleidingsgraad (laag-midden-hoog) (\Rightarrow 3 cijfers)
 - 3) Berekening begeleidingsnorm per begeleidingsgraad obv aantal VTE:
 - laag = aantal VTE laag/13
 - midden = aantal VTE midden/10
 - hoog = aantal VTE hoog/7

Dienstorder (2)

- 4) De 3 resultaten van de berekening onder 3 optellen
= het minimum vereist aantal VTE werkvloerbegeleiders
- 5) Resultaat van 4 wordt vergeleken met het totaal aantal VTE van de gekwalificeerde werkvloerbegeleiders op het niveau van de gelabelde organisatie (toestand op het einde van het kwartaal voorafgaand aan controle)

■ Voorbeeld:

1. 100 VTE doelgroepwks binnen contingent
2. laag: 26 VTE | midden: 32 VTE | hoog: 42 VTE
3. begeleidingsnorm: laag: $26/13=2$ | midden: $32/10=3,2$ | hoog: $42/7=6$
4. norm op organisatieniveau: $2 + 3,2 + 6 = 11,2$ VTE
5. aantal VTE gekwalificeerde werkvloerbegeleiders $\geq 11,2$ VTE : 😊
aantal VTE gekwalificeerde werkvloerbegeleiders $< 11,2$ VTE : 😞

Vlaamse Sociale Inspectie

- Afdeling van het Departement Werk en Sociale Economie
(<https://www.werk.be/over-werk-sociale-economie/het-beleidsdomein-3-entiteiten/departement-werk-en-sociale-economie/organogram>)
- “Toezicht en Handhaving” en “Inspectie WSE” (IWSE)
- Onafhankelijke positie
< eigen decreet
- Rapportering aan Vlaams Parlement

Regelgeving

- Opdracht en bevoegdheden inspectie (= “handhavingskader”) :
 - Decreet van 30 april 2004 houdende sociaalrechtelijk toezicht
- Sanctiekader:
 - Maatwerkdecreet, artikelen 37 tot 47
 - Decreet houdende sociaalrechtelijk toezicht, artikel 13/2

Opdracht en bevoegdheden van VSI

- Info hierna: beperkt tot de meest relevante zaken ikv MW
- Sociaalrechtelijke inspecteurs:
toezicht en controle op de naleving van de regelgeving
- Keuze van gebruikte middelen: ! finaliteit en proportionaliteit
- Elke inspecteur heeft **autonome beoordelingsbevoegdheid**
oa om te beslissen welk gevolg hij/zij geeft aan vaststellingen

Opdracht en bevoegdheden van VSI (2)

- Geval per geval:
in elk dossier wikt en weegt de inspecteur de verschillende elementen, rekening houdend met de specifieke situatie en met de context

⇒ wat een inspecteur beslist n.a.v. een vaststelling bij A, moet hij niet noodzakelijk ook beslissen n.a.v. een gelijkaardige vaststelling bij B ...

Werkwijze van VSI

- Aanleiding tot controle:
 - Systematische controlerondes georganiseerd door VSI obv steekproeven of volgens een bepaalde kalender
 - Gerichte controles obv risicoanalyses
 - Vraag van de operationele dienst (= verantwoordelijk voor het beheer van een bepaalde materie)
 - Klacht van burger of organisatie
 - Vaststelling of vermoeden van de inspecteur

Werkwijze van VSI (2)

- Wat kan een inspecteur doen op basis van een controle?
 - Info en advies verstrekken over de beste manier om de regelgeving correct toe te passen
 - Waarschuwingen geven
 - Een termijn opleggen aan de overtreder om zich in regel te stellen
 - Proces-verbaal opstellen

Rechten van een inspecteur

- op elk moment, zonder voorafgaande aankondiging, binnengaan in een gebouw of lokaal of op een terrein waar personen actief zijn die onderworpen zijn aan de regelgeving waarvoor VSI bevoegd is (bijzonder geval: bewoonde lokalen: extra voorwaarden)
- daar elke vorm van onderzoek, controle en verhoor voeren + alle mogelijke informatie verzamelen
- alle mogelijke personen die relevante info kunnen geven, ondervragen (werkgevers, aangestelden/lasthebbers, werknemers, vakbondsvertegenwoordigers, getuigen, enz.)
- identiteitsgegevens noteren (incl. foto's nemen)

Rechten van een inspecteur (2)

- alle mogelijke nuttige gegevens opvragen of opsporen en onderzoeken, incl. geïncrimineerde bestanden, hetzij voor inzage ter plaatse, hetzij voor inzage op kantoor (dwz dat werkgever ze op verzoek moet overmaken)
- idem dito bij alle bevoegde overheden of diensten (bv. afd. SEWW)
- alle audiovisuele media gebruiken om zaken te registreren
- kopie nemen van alle opgespoorde of opgevraagde documenten of gegevensbestanden
- werkgever/aangestelde/lasthebber niet aanwezig op moment van inspectie ⇒ schriftelijke melding verplicht

Varia...

- Toezicht verhinderen (= \pm hierboven opgesomde rechten tegenwerken) \Rightarrow strafsanctie
- Inlichten van alle mogelijke bevoegde diensten:
 - elke sociaalrechtelijke inspecteur is verplicht om alle relevante info aan eender welke bevoegde overheid of dienst te bezorgen
 - intern: VSI bezorgt vaststellingen aan dienst SE
 - extern: VSI bezorgt vaststellingen aan andere (inspectie)diensten, zoals VDAB, RSZ, TSW, TWW, RVA, inspecties Bxl en W, enz.
- Inspecteurs mogen geen enkel rechtstreeks of onrechtstreeks belang hebben in de ondernemingen, organisaties of verenigingen waarop ze toezicht uitoefenen

Sanctiekader

- Vanaf 2010 werden het globaal handhavings- en sanctiekader in het beleidsdomein WSE trapsgewijs geprofessionaliseerd
- Ook zo het sanctiekader MW (vanaf 2013)
- MW : sancties ivm meest essentiële elementen

Sanctiekader

- Strafsancties
 - MW-decreet, art. 37 – 40
- Administratieve geldboetes
 - decreet sociaalrechtelijk toezicht, art. 13/2
- Tijdelijke uitsluiting van het recht op subsidies
 - mogelijk, obv beslissing VR, na veroordeling of administratieve geldboete
- Terugvorderingen ≠ sanctie

Strafsancties

- Strafsanctie:
 - obv strafvervolgning door arbeidsauditeur (OM)
 - correctionele rechtbank

- Sanctie A: gevangenisstraf van 8 dagen tot een jaar + geldboete van 50 euro tot 500 euro, of een van die straffen alleen :
 1. als MWB of MWA nalaat een POP of competentieprofiel op te stellen voor de doelgroepwerknemers
 2. als MWB of MWA nalaat de doelgroepwerknemers jaarlijks te evalueren
 - = lichtst mogelijke straf

Strafsancties (2)

- Sanctie B: gevangenisstraf van 8 dagen tot een jaar + geldboete van 125 euro tot 1250 euro, of een van die straffen alleen :
 1. subsidie gebruiken voor andere doeleinden dan die waarvoor ze toegekend werd
 2. onjuiste of onvolledige verklaringen afleggen, of essentiële informatie achterhouden, met als doel subsidies te krijgen of te behouden waarop men geen of slechts gedeeltelijk recht heeft
 3. de voorwaarden ivm de maatregel “begeleiding op de werkvloer” niet naleven
 4. de voorwaarden ivm enclavewerking niet naleven

Strafsancties (3)

- Sanctie C: gevangenisstraf van 6 maanden tot 3 jaar + geldboete van 250 euro tot 2500 euro, of een van die straffen alleen :
 1. idem als punten 1 en 2 bij sanctie 2, maar met opzet (“wetens en willens”)
 2. valsheid in geschrifte, gebruik van valse stukken, bedrog door manipulatie van computerdata, gebruik van zulke data terwijl men weet dat ze vervalst zijn
 3. identiteitsfraude, gebruik van valse hoedanigheden, gebruik van valse adressen
 - = actieve fraude en oplichting

Strafsancties (4)

- herhaling (recidive) binnen 5 jaar: verdubbeling max. straf mogelijk
- strafrechtelijke boetes: opdecienen \Rightarrow bedrag x 8
(voor feiten vanaf 1-1-2017)
- arbeidsauditeur kan afzien van strafvervolging (seponeren)
 \Rightarrow procedure administratieve geldboete treedt in werking

Administratieve geldboetes

- AG A : voor inbreuken waarop strafsanctie A staat :
van 100 tot 1000 euro
- AG B : voor inbreuken waarop strafsanctie B staat :
van 250 tot 2500 euro
- AG C : voor inbreuken waarop strafsanctie C staat :
van 500 tot 5000 euro
- worden opgelegd door dpt WSE (cel AG)
- bij herhaling binnen de 5 jaar: bedragen verdubbeld

Tijdelijke uitsluiting

- wie veroordeeld wordt voor of schuldig bevonden wordt aan een inbreuk vermeld in punt 1 of 2 onder strafsanctie B, of wie voor zo'n inbreuk een AG B opgelegd krijgt, kan op beslissing van de VR gedurende max. 12 maanden uitgesloten worden van het voordeel van de subsidie
- als het om een inbreuk gaat, vermeld onder strafsanctie C : max. 24 maanden mogelijke uitsluiting
- bij herhaling binnen de 5 jaar kan de max. uitsluitingsperiode verdubbeld worden

Lieven Mariën
Stafdienst
Afdeling Vlaamse Sociale Inspectie
M 0496 56 54 05
lieven.mariën@wse.vlaanderen.be